

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Lipsi[i] Sapientiae Et Litterarvm Antistitis Fama
Postvma**

Lipsius, Justus

Antverpiae, 1629

Assertio Lipsiani Donari[i] Adversvs Gelastorvm Svggillationes à Ioanne
Woverio Antverpiensi scripta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70662)

ASSERTIO
LIPSIANI DONARI
ADVERSUS
GELASTORVM SVGGILLATIONES
à IOANNE WOVERIO Antverpiensi
scripta.

MENANDER.

Οὐ δὲ διαβολῆς κατὰφρονεῖν, οὐδ' οὐ σφόδρ' ἢ
Ψευδῆς· Πίσταντ' αὐξάνειν αὐτῷ τινες,
Δι' ἧς φυλάττεται τὰ τοιαῦτ' ὀρθῶς ἔχει.

*Calumniam ne sperne, vel falsissimam:
Nonnulli enim artem illius augenda tenent,
Quos propter illam si caues, recte facis.*

REV^{MO} ET AMPLISS^{MO}
 DOMINO
 D. IOANNI MIRAE O
 ANTVERPIENSIVM
 ANTISTITI DIGNISSIMO.

REVER^{ME} PRAESVL, Cuncti laboribus ingeniisque suis Patronos requirunt & inscribunt. pars ambitione pericita, non aliter paginarum suarum titulos onerant, quam lucentia pavonum colla natura ornauit. simpliciter alij famulantur, & obsequium se deferre nuda testatione profitentur. Ego sane ab illis tam alienus sum, quam cum istis non obnoxius. Nam Religionis si communem causam ad sacrorum nostrorum Praesidem defero, in tuo REV^{ME} foro te iudicem appello; & sic officij munus sine ambitu nuncupo. At si LIPSI innocentiam, bono periculo ab inimicis tentatam, assero, non vicario iam aut cella laxiore contentus, sellam potius & curule ebur (praefiscine loquor) pro

pro argumenti dignitate effragito. Ah! eò
namque ventum est; appetitur *contumelia*
amor, & iam *summa flagitiorum voluptas est*, in-
quinare *honestam*. LIPSIVM nuper in tantum
VIRTUS & SAPIENTIA supra sæculi hu-
ius mores eduxerant, vt non tam applau-
dentis amicitiaë votis, quàm confessione vi-
ctæ æmulationis, superiorum temporum
priscis Heroibus adscriberetur. Imò securè
etiam hanc famam apud malos habuit, quo-
ad diuina non tractauit. sed vbi ad lubescens
veritas, & piæ narrationis amor, stilum in se
traxit: ecce inimicitiaë, sed impiïssimorum;
obtreccionem, sed perditorum, tamquam
procellosi aëris tempestates, in IUSTVM de-
tonuerunt. Viuus ipse vidit partim & præ-
uidit hos nimbos. Anne dolenter, & vti no-
cituræ solemus? Contra sanè. nam ante su-
premum illum & decretorium, sex tantum
diebus, cùm ex magnâ Britannia allatran-
tem hybridam audiisset; HAEC EGO PRO
VENTO HABEO, respondit. Aliter non de-
buit, nec potuit quidem, imperturbati animi
tranquillitas, & ille SAPIENTIS talis status,
qualis Mundi supra Lunam est. Igitur quid
ingemiscimus, quid indignamur? & quem
malignitati magnitudo decretorum, quem
paucorum iniurijs bonorum fauor, orbisque
terra-

rarum gratulatio eripuit, ane vindicare
 vsquam, aut asserere possimus? Non Vir-
 tuti, non Famæ, fateor. Sed pro Honesti
 quoque intertrimento generosus suspirat
 animus, & inlatam integritati noxam, suam
 arbitratur. Quin etiam in LIPSIVM omnis
 aduersantium acerbitas, totique laceffentis
 inuidiæ ictus, vobis REV^{MI} imputantur.
 vestris enim auspiciis, ductuque sacrorum
 Imperatorum, in Ecclesiæ castris militare
 palàm cœperat. Itaque vulnera pro inimi-
 corum voto si accepisset, tunc cum Philip-
 pi Regis milite, non opes, sed opem meritò
 sanè exigeret. Ille cum frigidè audiretur,
 tardè acciperet; vestem posuit, & aduersi
 corporis cicatrices ingrato Imperatori cum
 exprobratione obiecit. præmium sic rettu-
 lit: an quia meruerat? imò quia æquè for-
 titer, atque pugnare solitus, petierat. Ab-
 est à vobis PATRIBVS, hæc patris ægra li-
 beralitas; magisque obuia, expositaque Ale-
 xandri filij humanitas elucet. quâ, vti gesta-
 rum rerum magnitudine, patre prior. Nam
 cum militem ætate ægrum, de viâ fessum &
 rigentem vidisset; properè descendit, iacen-
 tem subleuauit, folio suo fouit. Idem hoc
 velle, beniuolentia vestra est; posse, aucto-
 ritas. Mei interim instituti erit, leuiter &

Dd in

210

in antecessum, veritatem in LIPSI0 defen-
dere aduersus *novitiolam* infelicissimi æui no-
stri *paraturam*. Deus

R^{ME} tuam Præsidentiam Ecclesiæ nostræ,
præsentiæ vrbi, diu fospitet. ita corde &
animo voueo,

R^{MAE} D. V.

addictissimus Cliens

Ioannes VVoucrius Antuerpiensis.

LIPSIÆ

LIPSIANI DONARI ASSERTIO.

MNIS ætas vidit, omnis affirmavit, nullam
 lucem sine umbrâ esse, nullam magnam glo-
 riam sine obrectatoribus. Quinimò vetus
 hoc adeò verum, *nullum sine amatore vitium es-*
se, vt hodie virtus nusquam sine aduersario
 consistat. O felicem L I P S I V M! tot calum-
 niantium turbis, tam profundis inuidiæ tenebris ereptum, fe-
 reno conditum, vnde tranquillè iam despiciere hæc humana
 potest, quæ nec viuis vmquam suspexit. Sed in hunc, à quo
 nemo læsus, nisi qui virtutibus offenditur, iam conuitia quo-
 que stultissimis intexta poëmatis, & impiissima epigramma-
 tia volant? Hem! (quis nisi cum risu indignetur?) post decu-
 manas atrocissimarum calumniarum tempestates, iam vrbi-
 cis poëtis, non deesse argumentum pellicæ vestis? Talem
 enim moriens LIPSIUS ad aram VIRGINIS-MATRIS
 deferri iussit, venerationis suæ donarium, pietatis monumen-
 tum. Verùm benè est, maliuolentiæ pariter & impietatis inge-
 nium, hoc solum in quod arietaret factum, eruere potuisse. Sa-
 tis gloriæ, etiam ab inimicis, immortalis viro accessit, cum nisi
 leuissimis carminibus conuitiari pietati possunt, quæ nisi pes-
 simis semper odio fuit. Sanè ego omnibus perfectissimæ ami-
 citiæ numeris adhuc viuo coniunctissimus, in primis indole-
 rem, optimi & innocentissimi famam sic impiè lacerari, nisi
 eam solidam esse, in se teretem atque rotundam,

Externi nequid valeat per læue morari,
 omnium optimorum consensu didicissem: nisi latrantibus hi-
 sce dentes, laniantibus vngues, ignauissimis denique vires de-
 esse, tam in procliui mihi esset palàm facere, quàm imber cum
 pluit. Agite, & horum pauca deliria mecum recensete, ita me
 Dius Fidius, putida, & quæ à probis tam citò reprobentur,

quàm volpes pirum comest. Igitur breuiter: nec per totum errantis insaniam campum vagabor: at vbi vires suas iniquitas conduxit, & toto vti arbitratur acumine pugnat, ibi manus conferam, & non magno veritatis molimine, mendaciorum affanias prosternam. Sed ipsum nunc è mastigijs alterum audite. Festino. *Odiosa est Circensibus pompa.*

Vidit homo frigere sua miracula Dina.]

Imò vel maximè feruere hoc indicium est, quòd nimio vrant. Contra quidquid dissimuletis, iam populatim conuenitis ad excidium (vtri vestri testantur) exitiabilis incendij. Sanè è Batauiam nuper, Germaniam, Britanniam quoque, tandem vltimus iste nefariorum, è Galliam poetaster, non aliter conclamarunt, quàm si Palatino Cælioque montibus coeptus ignis, materiam & vento validus, non vrbi, sed orbi interitum minaretur. Hinc ecce Sparteoli currunt, concurrunt exterriti vigilēs, Sannio Batauus, Idolomastix impius, Veritatis dirissimus & mendacissimus Vindex;

Ambubaiarum collegia, pharmacopola,

Mendici, mimi, balatrones.

Solus Poëta deerat, sed qualis ego vel Cluuienus. Quid narrat Alastores? L I P S I superstitionem, idololatriam, Deæ lignæ cultum, Tunicam pelliceam;

Nugas theatri que pueri sciunt.

Quid pueri? nemo Catholicorum tam infans est, qui non veritatem tam nugalibus oppositam, cum lacte biberit nutricis. Nec magni etiam & graues viri defunt, qui enucleatissimis scriptis, nouatorum horum odia omnia, totasque iugulauerunt falsimonias. Ego aliquid vt retexam? non faciam. momentem salubriter * medicum audio. Οὕτως ἀεὶ δυσαιδέως πόνος κακόν ἐστι ἢ περὶ τὰς αἰρέσεις φιλοτιμία, καὶ δυσέκνιπτον ἐν τοῖς μάλισσα, καὶ ψάρας ἀσώσιας δυσιατώπουν. Ad eò contentio hæc circa sceleratas malum est, quod nec auertas facit, nec eluas, idque omni scabie insanabilis. L I P S I donarium, & calumnia illud diffamans, mihi argumentum. Itaque illius tantum sincerissimam pietatem assero, huius verò insidiosam sinisteritatem deinceps auerto.

* Galen. lib
de Sectis.

IVSTVS

IVSTVS

I V S T V S L I P S I V S , D I V A E V I R G I N I S H A L -
L E N S I S B E N E F I C I A E T M I R A C V L A ; i t e m
D I V A E S I C H E M I E N S I S S I V E A S P R I C O L L I S
N O V A B E N E F I C I A E T A D M I R A N D A ,

æternum duraturis litterarum monumentis posteritati sacra-
uit. Hoc factum aduersarij dolent; ex amicis (prudentiæ vti
volunt respectu) quidam culpant. Illi impietatis arguunt, hi
exerrationis. Primorum causa (heu nota nimis & publico
Europæ interitu, detestata bonis omnibus!) discedens in reli-
gione opinio est, & pertinacissima nouellæ huius ætatis *Revolutio*.
Insolens, me hercules, malum! nam etiam Deo & æuo præ-
eunte quæ de superis didicimus, dediscere nos, non è cælo la-
psi, sed nuper terrâ orti homines volunt. & nisi statim; ecce
conuitia, discidia, odia, bellum. Itane? Non *Veritatis Regu-* Tertul.
la quæ venit à CHRISTO, transmissa per comites eius, non ve- Apolog.
tustatis consensus, & ad nos vsque descensus; non Propheta, Præ-
dicatores, Patres, à primordio in seculum missi, spiritu diuino inunda-
ti, nec tandem miraculorum (quæ prima Christianam fidem
induxerunt, & in omne æuum produxerunt) iugis veritas &
oculata testimonia, horum contra nouatorum insaniam, inso-
lentiæque, stare audebunt? Iterum tamen multa horum, vnâ
& facili falsitatis sententiâ absoluunt. Ita vt illud nunc maxi-
mè dictum valere putes, Nullam causam ita euidenter deferri Quintil.
posse in forum, cui nulla ne mendaciæ quidem velamenta contingant. Declam.
Quid verò contrà sentiant, quid iterum dissentiant, passiuæ
opinionum nubes, nebulæ, fumi fatis diffundunt. alioquin ni-
hil horum etiam tam citò nascitur, aut subito perit, quàm in-
fanientium istorum sententiæ. Soli olim chamæleonti datum
de corio suo ludere, nunc istis quoque de fide. At miracula ve-
stra, inquit,

Gerra germana, atque ædepol lyra, lyra.

Proh pudor! probus quispiam, ne dicam sanus, diem dixerit,
diem non esse? Ego sanè cædo istos (si pernegant) non veteri
tantum memoriæ, verum sensibus quoque suis indixisse, fi-
dem non habere. *Cæcitatibus* (doctissimus Afer scripsit) *duæ spe-*
cies facile concurrunt, vt qui non vident quæ sunt, videre videantur
quæ non sunt. Sic aduersarij dum ne quidem suis oculis mira-

cula credunt, quid mirum si idololatrias in nos, dearum lignearum adorationes, aliaque febricitantium deliria deblaterent? Verum nunc altius paullulum sentinē huius originem persequamur. Olim & semper hæresium sollennis nota, & deflectentis à fidelium coetu erroris quasi tessera fuit, DEIPARAE-MATRIS odium. Nec miretur quispiam, improbè faciunt, sed non improuidè. Nam vt qui arborem euerere volunt, nō ramos eius minutatim amputant, sed truncum ipsum aggrediuntur & excindunt; sic isti quibus Religionem & Ecclesiam perdere consilium est, hanc, à CHRISTO radice & primo trunco secundarium fulcrum, agitare & excindere semper conantur. Hinc priscis statim primisque fidei temporibus, virginitatem aliquis detrahit, alius ipsam prolem; & repperisse eam, non peperisse, tartareâ voce euaporat: tertius, non peccatum, sed peccata affingit. Denique, vt nostri sæculi quasi senior impietas, longè præteritos illos superaret furores; ecce nuper in Germaniâ monstrum, hanc *Sole amictam*, & in quâ *macula non fuit*, infra vxorem suam abijcere, aut, vt veriùs dicam, familiare suum scortum, non veretur. Heu scelera, heu impietas! quæ nos tamen mente & adfectu execremur potius, quàm acri sermone refutemus. Nam quid opus? Sicut is qui solem tenebrosum dixerit, nihil lucis illi detrahit, sed insanie opinionem sibi adijcit; sic pariter istæ nigræ noctis & profundo Erebi emergentes aues, splendorem huius Matris non minuunt, tantum animi sui diritatem, mentis cæcitatem reuelant. Pura est enim VIRGO-MATER, speculum sine labe, lilium inter spinas, hortus conclusus, lucerna luminis inextincti. Et nōne talem esse oportuit, in quâ clauderetur, de quâ egrederetur puritas & splendor ille æternus? At ponamus istos vel liberè & de pectoris superfluente nequitia ad insanum modum omnia eructare, quid præterea adferent, nisi CHRISTI IESU gloriam MARIÆ cultu & honore inhonorari? Siccine? & cum Dominus glorificetur in Sanctis; MATRIS-DEI exaltationem, prædicationem, inuocationem, Idololatrię execrabili crimine defœdabitis? Nam de statuis si id nobis adfingitis, ò impudentem, post tam claras certasque Catholicorum rescriptiones, proteruiam! Denique etiam contestari iuuat *in sugillationem,*

tionem, & originem, & traditionem, & sententiarum argumenta, Tertull. de
Test. ani-
mæ.
per quæ recognosci possit, Ecclesiam in cultu M A T R I S - D E I,
 imaginum veneratione, miraculorum fide, nihil nunc aut no-
 uum aut portentosum suscepisse. Denique à constitutâ religio-
 ne, summos viros præcipuâ hæc semper dignatione habuisse,
 euidentissima veritas euincet. C O N S T A N T I N V S Magnus
 Imp. sub quo caput primùm extulit libera pietas Christiano-
 rum, huic se D I V A E deuouit; nec se tantùm, sed nouam etiam
 suam Romam Constantinopolim, in quâ templum fabrè &
 splendidè exstructum (nec id sine miraculo) M A R I A E con-
 fecrauit. *Ioannes Comnenus* ibidem Imp. partâ ingenti victoriâ
 de Persis, & hanc & alias M A R I A E acceptas retulit: & piâ
 quadam demissione, imaginem eius in curru triumphali im-
 positam ipse pedes antecessit. Plura in Græciâ exempla sunt:
 quid apud nostros? *Henricus II.* Imp. Bauarus eximius fuit in
 D I V A E huius cultu, cui templa passim & aras exstruxit. Idem-
 que *Dagobertus & Carolus Magnus,* Gallix Reges. Principes vi-
 ros enumeravi: dabo & doctrinâ claros? Prodi tu *Ioannes Da-*
mascene, & scriptis nobilem dextram tuam ostende: abscisam à
 Tyranno, precibus Patronæ Virginis recepisti. Tu Beate T H O -
 M A *Aquinas,* decus vtriusque Sapientiæ, diuinæ & humanæ,
 qui perpetuam Castitatem sine libidinis vlllo sensu, acceptam
 profitebaris à M A R I A. Tu *Ruperte Tuitiensis,* qui antea bar-
 dus, stipidus, in lumen & gloriam Germaniæ surrexisti, alle-
 uante hac D I V A. Nunc obstrepite hîc omnes Hæreses, fren-
 dite, fremite, qui verè hanc humani generis matrem velut sco-
 pum destinatis linguarum procacium sagittis. At nobis, ô te
 beatam, & verè eximiam super omnes Sanctos mulierem, stat
 fortiter laudare, piè colere. Tibi enim, ô cæli, terræ, maris Re-
 ginæ, Patriarcharum dignitas fasces submittit; tibi Prophetarum
 diuinitas, Apostolorum auctoritas, Martyrum laurea,
 Virginum candor, ipse Angelorum splendor contigit. & om-
 nium cælestium chorus proximam à creatore, te creatoris sui
 matrem laudando celebrat, concelebrando exclamat: *O verè*
benedicta Virgo, quæ & virginitatis possidet decus, matris & per-
tulit dignitatem. Verè benedicta, quæ & superni conceptus meruit
gratiam, & sustulit integritatis coronam. Verè benedicta, quæ &
diuini

Petrus
 Chrysolo-
 gus Sermo
 nec XLIII.
 scripsit an-
 te mille &
 centum an-
 nos.

diuini germinis suscepit gloriam, & Regina totius extitit castitatis.
 Verè benedicta, quæ fuit maior celo, fortior terrâ, orbe latior: nam
 Deum, quem mundus non capit, sola cepit. Portauit eum, qui por-
 tat orbem: genuit genitorem suum, nutriuit omnium viuentium nu-
 tritorem. Sic cæli quoque serena templa, & in istis æternæ bea-
 titudinis consortes animas, C H R I S T I - M A T R I S perennia
 decantare præconia, antiqua sensit Ecclesiæ veritas, & nullis
 erroribus permixta maiorum pietas. Futiliter sic obgannit ne-
 bulo quispiam, & illi à prioribus decepti, vt ab istis nunc vos,
 qui vt pecora sequimini antecedentium greges: O quicumque
 ante nos nihili homines, quàm altis sopiti sepultiq̃ue errori-
 bus, quàm non istâ fidei luce effulserunt! Nos verò Dei spiri-
 tus animauit, nos singulari veritatis viâ fides ducit. En omnis
 hæresis certissimum germen, mendax præsumptio. Ego sanè,
 nisi Religionis robur satis hoc nouitatis odium confirmaret,
 malle cum præcis & pijs errare, quàm tantæ vanitatis inter
 Thraones verum videre. Sed ne extra orbitam. Olim, vt di-
 xi, cultus M A T R I S - D E I Ecclesiæ placuit, quia Prophetis
 celebratus: *Adstitit Regina à dextris tuis, in vestitu deaurato, cir-
 cumdata varietate. Quia Apostolicis etiam Euangelicisq̃ue in-
 rextus visibus: Et signum magnum apparuit in celo, mulier amicta
 sole, & luna sub pedibus eius, & in capite eius corona stellarum duo-
 decim.* Tandem etiam quia cælestibus decantatus vocibus:
*Quæ est ista, quæ ascendit è deserto, delicijs affluens, pulchra vt luna,
 electa vt sol, terribilis vt castrorum acies ordinata?* Sunt & aliæ in-
 numeræ, indubièq̃ue sacrarum paginarum auctoritates. Con-
 tra has tamen vnus & alter vinosus, furiosus, nec probris etiam
 sæculi satis notatus, perstrepat: His adhærete, vetera spernite;
 hoc est, cælum deserite, ad ima tartara properate. Desino cum
 impijs; venio ad amicos, amiciter pro amici famâ sollicitos, &
 hanc Diuarum scriptionem, *Δις ἐβίβιον* habentes. Hisce pri-
 uatim, publiceque (quod res est) rescripsit, historico filo se scri-
 pta ista texuisse. Iterum tamen non probant hoc argumentum
 in Philosopho. Sed quæso ferio, & extra iocū aut bilem. Quid
 magis pro philosopho, vel veterum philosophorum sensu,
 quàm illa quæ sunt asserendæ diuinitati? Platonicos & Stoicos
 audite: nonne à prodigijs & miraculis numen & eius poten-
 tiam

tiam validissimis tamquam argumentis adstruxerunt? Historias legite omnis aevi, sacras & prophanas; nonne miranda facta, & quæ potentiam humanam excedunt, D E O tribuunt, & Geniorum ministeriis adsignant? ergo de euentuum causis philosophus disputet, nam de ipsis non potest, & quomodo-cumque ad altiorem potentiam & totius naturæ caput Deum ibit. Atqui de Geniis, & nos ad beneficos & salutare nostros ducimus, fidei sacramentis nihil refragantibus. Denique hac vnâ miraculorum re diuinitatem adstrui, Christianitatem corroborari, arbitramur; & frena iniici impietati & ἀσεβεία. Verum nec sic philologum ea decent? De philologo omitto. pro philosopho ritè & scitè Synesius respondet, τὴν ἀσεβείαν ἐκ ἀπόβασις ἐστὶ φιλοσοφίας, ἀλλ' ἐπανάβασις. Pietatem non esse descensum à Philosophiâ, sed ad eam ascensum. & ita est, si veram quærimus: si non disputare, quod hodie obtinet, & instar hirundinum in scholis strepere; sed sentire & viuere ex philosophiâ volumus, & salutaribus eius monitis adstringi. faciamus. Ego redeo ad nostrum versificatorem, sic mugientem quasi cùm ouiculam lupus vorat. Quid mirum? carmen eius in fine laborat.

Crassâque pro calido stragula thure dedit.]

Cùm frigerent, inquit, miracula, thus calidum subduxit, & substituit crassâ stragula. conuenientia sanè. Accipe rei gestæ narrationem impie. Iam L I P S I V S, mortalitatis lineæ vicinus, optimam pellibus suffultam tunicam, professionis suæ & muneris adinistram, gradus etiam & dignitatis quasi trabeam, Diuæ Virginis ad aram deferri voluit, & offerri vsibus aut necessitatibus sacris. Quid ringeris? nouum ne aut inusitatum antea præstitit, & quod à L I P S I O exemplum capiat? Priscus sanè in Ecclesiâ mos, & à maioribus nostris nimio vsitatus; Donaria à viuis, morituris, denique & mortuis, in templa mitti, recipi, reponi. Sed ne ab vno paxillo calumniæ tuæ pendeat cribrum: accipe alterum, alterumque L I P S I A N I T E S T A M E N T I ipsissimis verbis.

Pateram duplicem inauratam, Constantiam dictam, do, lego templo Patrum Societatis. pro me orent.

Item libri scripti veteres, in membranâ aut chartâ, item libri

Ec

Graci

Græci omnes cusi aut scripti, Collegi Societatis IESV hîc sunt.

Nec Franciscani, Cappucini, Sodalitas B. Virginis, aliique Religiosi, decedentis liberalitate præteriti fuere. Iam scio infurgis. utque solet aridis pinguidisque auctus ignis, vel summa tecta lambere, & altissimis exitium minitari; ita tuus nunc furor ignescit magis, magisque flammescit. Sed sustine quæso. *Cantharum accipe, ignem extingue; si cor urit, caput ne ardeat.* Olim dixi, *cum sacra, religiosæ, castæq; fuerunt res omnes, pluria facris collata semper munera fuisse.* Testes requiris? in manibus, vsibus, oculis sunt. Aspice hæc vndique laterum in cælum surgentia, turrium, templorum, aliaque piorum culmina fastigiorum. nihil nunc tam augustum, quod ab origine sui non fuerit pietatis donum. Ingredere: ornata quæ vides marmore, auro, ebore; quæ instructa tabulis, aulæis, vestibus, quæque omni cultus genere rutilare admiraris; hæc singulorum liberalitas est: & viuus dedit, aut moriens legauit. Quid subsannas? & verso pollice totam hanc quasi gladiatoriam manum iugulas? Hem contra erit: nam ego tibi, velis nolis, rudem extorquebo, & vel vnâ antiquitatis assertionem, te ad tui miserationem, Deo fauente, ducam. Nec externæ fidei ad redarguendum opportunitatem dabo, vernacula te tuosque veritas conficiet: nec è plebe aliquem quem pedibus trahas, sed primario fulgore sublimem: nec studiis vacuum, non quod (ut ille ait) *Litteratura omnium virtutum maxima sit, sed ut contra te stare scias, cui viuo hoc famigerabile laudum præconium contigit: Non extat ad præsens viui hominis oratio, quam peritia tua non sine labore transgredi queat ac superuadere. Est enim tibi opportunitas in exemplis, fides in testimoniis, proprietates in epithetis, urbanitas in figuris, virtus in argumentis, pondus in sensibus, flumen in verbis, fulmen in clausulis.* Quid respicis, & quasi de L I P S I O dicta putas? R E M I G I V S is fuit eximie eruditionis, inclytæ virtutis, sanctitatis maximæ Episcopus Remensis. Ille est, (ô grata agnosce Gallia!) cui Christi fidem, Reges tui religiosissimi, & longo successionis ordine præfulgentes, post DEVM, debent; à quo per spatia ampla regni, tot annis illibatum religionis lumen fulgere cœpit. Is, inquam, morti per ætatem & incerta humanarum vicinus, supremis tabulis sic postumæ voluntatis

Sidonius
Epist. lib.
ix. epist.
111.

luntatis suę ordinationem inscripsit. Lege; sed hac lege, ne gra-
uissimorum tractatorum aduersus fidem, ne Remensis Eccle-
się tutissima contra archiua, veritati obstrepas. Ego Remigius,
Episcopus ciuitatis Remorum, sacerdotij compos, testamentum meum
condidi iure prætorio, atque id codicillorum vice valere præcepi, si
iuris aliquid videbitur defuisse. Quandoque ego Remigius Episco-
pus de hac luce transfero, tu mihi heres esto Sancta & venerabilis
Ecclesia Catholica vrbs Remorum. Prodi nunc tenebrio, quisquis
es; & in hanc lucem claram certamque, vel cæcutientes tuos
erige oculos. Remigius totum semel patrimonium, omnium
põst sæculorum summã cum laude, Ecclesię suę dedit; vni-
cam L I P S I Y M tunicam, aliaque pro fortunæ viriculis mu-
nuscula in Ecclesiam pariter conferre, scelus erit? Sed si tanta
tibi innata vecordia, vt fas omne nefasque tibi lusus sit, vt pel-
licæ togæ tenuitatem canino pergas suspendere rictu; vel in
agnitionem veritatis te euangelica illa lux ocullet, quæ stipem
erogantis pauperulæ, pretiosis magnorum donariorum cu-
mulis præposuit. Nec à Remigio tamen recedo, cuius vnum
fanè è multis & religiosis legatis, fideliter describo. Vas argen-
teum triginta, & aliud decem & octo librarum, inter te heres mea
& Diocesim Ecclesiam Laudunensem, factis patinis atque calicibus
ad ministerium sacrosanctum, prout volui, Deo annuente distribui.
Aliud argenteum vas decem librarum, quod mihi sæpè nominatus
Dominus, illustrisque memoriæ HLudouicus Rex, quem (vt præ-
dixi) de sacro baptismatis fonte suscepi, donare dignatus est, vt de eo
facerem quod ipse voluissim, tibi heredi meæ Ecclesię suprã nominate,
iubeo thuribulum, & imaginatum calicem fabricari; & epigramma-
ta, quæ Lauduni in argenteo ipse dictaui, in hoc quoque conscribi vo-
lo. Quod faciam per me, si habuero spatium vitæ. En Donarium,
Thuribulum, Epigramma in calice. Tu contrã epigrammate
donaria eludis; thuri, crasso straguli acumine illudis. Sed quin
illud quoque legis, vt pudorem habeas, vt tuum impietatis fu-
rorem, Remensis Remigij sanctitatis feruorem agnoscas.

Hauriat hinc populus vitam de sanguine sacro,

Iniecto æternus quem fudit vulnere Christus.

Remigius reddit Domino sua vota Sacerdos.

Vtinam tibi bonam mentem! quam vel perfunctoriè hîc te

E e 2

habe-

* Hinema-
ri, Floardi,
aliorum-
que.

Nôta emu-
le nascentis
in Gallijs
Ecclesiæ
statim
opes.

Floard. hi-
stor. Re-
menf. Ec-
clesiæ.

habere vellem, & conferre materiam, sententiam, & vtriusque poëmatici ingenium instinctumque. Non ita loliginis succus lacti distat, quàm hirriens tua & spernax contumelia mulcedini sanctissimi Vatis. Tuum furiali tumore exuberans, tamquam pestilenti sidere lectorem afficit; istud pietatis vberibus manans distentis, religionis melle, & zeli sesamo sparsum, blanditum auribus animisque illabitur. Si diuersitatis causam requiris; accipe istam. Fidem, quam Remigius, operoso pietatis remigio, Gallijs inuexit; quam Christianissimi Reges, sublimi maiestatis elogio suis præscripsere titulis; quam mille centum & sex in hunc diem anni venerandâ perpetuitate deduxerunt, hanc tui & tu educere conamini.

Quis furor ô ciues, quæ tanta licentia?

Sed ne post donaria, thura, epigrammata, miraculum desideres; iterum crede, & cede tandem. Spero facies. nam acetum Punicum nõ sic Alpium solidas laxauit compages, quàm hæc miranda & beneficia, licet vetera, caucasias nouatorum mentes. Remigius HLudouicum prophano gentilitatis errore liberabat, CHRISTO salutaribus abluendum aquis præparabat; cum nec miraculum Fidei SIGILLVM, magni Regis, magni deinceps Christiani populi, salutis incunabula destituit. *Nam cum fortè qui Chrisma ferebat, interclusus à populo deesset, ecce subito non alius sine dubio, quàm sanctus apparuit Spiritus in columbæ visibilis figuratus specie; qui rutilanti rostro sanctum deferens Chrisma, inter manus deposuit sacerdotis, undas fontis sanctificantis. Fit gaudium & exultatio: baptizantur multi de populo.* Heus fodes, annuis? Noli aliter. nam alibi tutò nugaberis. hæc miraculi fides sæculis cognita, cæremonijs sacris & Regum sanctitati coniuncta, non sacrilegum tantum te, sed & furciferum faceret. Ergo vel operi caput, si erubescis: & Remigium Franciæ apostolum, Regum, Galliarumque; populi assertorem, calicis, thuribuli, tot præterea donariorum largitorem, sacrosancti Sacrificij mystam, omnis sanctitatis exemplum, deinceps nobis, imò vobis magis concedito. Superstitionem deinde, Idololatriam, togam pelliceam, aliaque ad summam caueam spectantia, vltra ne diffamato. Contrà, & rationis planè curò rîç r d'zæw facere si pergis, *Quiritium fidem inuocabo, &*

te

Aimoinus
de Gestis
Fræcorum
lib. I. cap.
XVI.

te non L I P S I O, sed fidei publicæ, mille centum & suprâ annis, omniumque Regum felicissimæ successioni, conuitium dicere clarissimis argumentis euincam. Nunc transeo, nec lucem in meridie accendere pergo. Toga te tantum L I P S I A N A postremum obiurget; quæ postmodum, proprio nullo usu, aræ aut sacris apta, non magno nimis ære, Cl^{mo} Antecessori *Gerardo Corselio* Ic^o Græcâ & Latinâ litteraturâ instructifimo viro cessit. emit in amicissimi memoriam; nec sine eâ accipit, vel ponit. Pecunia adscripta rationibus aræ D I V A E V I R G I N I S L O V A N I E N S I S.

N V N C anonymus alter incipit. Sed prius qualis aut quis sit, an ater, an albus, sedulo inquiram? nihil opus: nam priorem fanè illum colorem ab inuidiâ, hoc est naturâ, ducit; à moribus, hoc est scripto, ostendit. nemo candidus, & sic probus, tam irreligiosus alumnij, fato compositum L I P S I V M lacefferet. Tamen præmoneo ex oraculo prudentissimi Historici; *Pessimum inimicorum genus, laudantes esse.*

Politiorum amator ille verborum.]

Cautè, hem caue, dormitator iste adludiat. Fama, de Sirenibus sic fabulam instruxit: dulcè illas canere, in soporem nauitas vectorésque dare, mox mergere & vorare: idem iste, sed frustra tentat. nam fallere dum cupit, semel verû dixit. Quod nec ipsi tribuas velim, cui numquam nisi de mendacio rectè credideris; sed veritati tam certæ, vt nec doctis eam dolis zonarius subuertere possit. Benè hodie, & è tripode vir magnus scripsit, sensitque: à nemine nominari L I P S I V M, quin prius laudetur. ergo L I P S I O conuitium dicere nullus nisi illaudatus potest. Politiorum, audi Liuor, æuum nostrum, nec maiorum habuit: Latinitas, Perspicuitas, Ordo in scriptis; sed, meliori adhuc elogio, Tranquillitas, Modestia, Humanitas in moribus: vltimo denique optimoque præconio, Prudentia, Sapientiâ, Virtus in animo. hisce gradibus, *superata tellus astra donat.*

Tali, tantoque, sic scurriliter tamen iste adlatrare tandem definit:

In morte fecit LIPSIUS solæcismum.]

Io triumphum! non ita ad liram asinus, quàm ad hunc solæcismum barbarus noster exultat. Enimverò talem hunc adfirmabo esse? imò huiuscemodi, quotquot sunt Scythis & Massagetis omnibus inhumaniores. Vltimæ feritatis legem apud quasdam gentes seruari Satyricus scripsit, scilicet vt à propinquis suis consumerentur defuncti. Hi verò alienum etiam, extraneumque rodere sustinent mortuum. Illos lex & affinitas excusare poterat; hos ingenita acerbitas, & naturale odium, in deterrimum impellunt facinus. Adde ignauie ingenium, quod iacentibus insultare solet, & ideò se cruore maculare, vt pugnasse videretur. Tamen quàm in irritum horum omnium tela, sicæ, dentes cadant, vel ipsi nunc iudicent, quibus non veritas, sed pudor, mentiendi libertatem subduxit. XV. Kal. April. è tussi, grauissimisque substilli cerebri defluxionibus, LIPSIUS ægrè esse cœpit. Mensis anni Martius, qui cæli in se vertentis cardine commotior, morborum periculis, aut mortalitatis damnis famosus esse solet. Noster licet iam ab annis vernaculâ & quasi domesticâ valetudine tentaretur; tamen ista fallere non potuit suspicacem, & in ipsam iam mortem propendentem diu antea ex sapientiâ animum. Quin illud elegantissimi scriptoris celebratum sepius haut deerat: *Non magno apparatu, aut exquisitâ molitione opus esse, vt corporis atque animi infirmo vinculo coherens societas dirimatur.* imò, Varronis scito, *Homo bulla est;* eò magis senex, & æger, & cui mors diu votum, pœna numquam, aut terror fuit. Itaque tunc malum indies ingrauescere, color, calor, vires & vita labascere: denique lecto LIPSIUM affigere, hoc est leto assignare. Quod fanè (omnes qui interfuere nouissimis narrant) totius antea vitæ tranquillitate & prospexit pariter, & excepit. Iam olim cum Augusto *Ὀβασίαν* sibi & suis exoptare consueuerat, liberum etiam in illâ necessitate, & intrepidum animum, vtrumque votis accidit. nam vnus tantum quatuor diebus summum hoc egit, MORI: cum adiumenta sic vitæ prius omnia, vt olim blandimenta spreuisset. Animi firmitudinem Sapientiæ decreta, sed magis Christiani roboris constan-

tia

tia perficiebat. nam de illis, cunctisque humanæ scientiæ artibus, quid tunc censuerit, hinc æstimemus, quòd toto mortis tempore, nec scriptorum à se, nec studiorum vllum omnino verbum fecerit. Inòdò cùm solaminis à Stoicis magnam illi materiam superesse quispiam diceret, *illa sunt vana*, respondit, digitoque in CHRISTI crucifixi propè adstantem imaginem intento; **HÆC EST VERA PATIENTIA.** mox magno spiritu subiiciens; *Domine IESV da mihi patientiam Christianam.* Morbi statim inualefcētis principio, prima illi cura fuit, sacris Pœnitentiæ, Eucharistiæ, Extremæ vnctionis, purgari, muni-ri, foueri mysterijs. Denique vno in pietatis actu, piorum precibus incessabiliter expetitis, ipse etiam (ægrè licet) ad pias supplicationes, iam fugientes vitæ vires reuocare. Sic etiam **DEI-MATREM** inuocare, cùm religiosè quispiam dixisset: *Ecce, nunc illa patrona clientem exspectat suum, & obuijs expansisq̄ue occurfabit vlnis.* Tunc renidere noster, & in altum oculis manibusq̄; moribundis sublatis, sic piè precari: *O Mater DEI, ad sis famulo tuo, cum totâ aternitate decertanti, & non me deserat in hac horâ, à quâ pendet aterna salus anima mea.* Semel quoque iterumque auditus est sibi gratulari, *se illo anni tempore migrare è vitâ, quo CHRISTI sanguis maximè in Ecclesiâ ferueret.* Cumque sacri ordinis vir amicus referret, sacrificium Missæ illâ die interpositâ Passionis Dominicæ recitatione oblatum fuisse; summæ pietatis hac voce calidè respondit: *Faxit Deus, Pater mi, vt sanguis ille pretiosus in me abundè deriuetur, qui in illâ passione effusus est.* Sed quò ab eo? Tène I V S T E, tuumque innocentis animæ supremum spiritum hisce Diui Stephani verbis, **DOMINE IESV ACCIPE SPIRITVM MEVM,** inuolutum, vltrâ comitari conabor? O feliciter excessisti! Te cælum (piè vouemus) recepit:

Hoc solum longæ pretium virtutis habebis.

Sed noster hic dolor, nostrum vulnus. nos cum laruis luctantes, sola constantiæ tuæ memoria, contemplatio probitatis, & qui vni tibi propemodū contigit, ex Sapientiâ modus, recreare possunt. Non vltrâ, scimus, hæc mortalia te tangunt, aut angunt: verùm noster per obiacentes hæc odij & maliuolentiæ angustias non aliter amor eluctatur, quàm suspena aquarum moles

moles per obstantia ebullit. Vel vt deinceps te negligas, nostram nos causam aduersus impijssimæ calumniæ & vltimæ infaniæ hunc furorem deserere possimus? Simulabat, inquiunt sycophantæ. O inuidiæ ingenium, non flâgris, sed flammis expurgandum! Ideóne scilicet, quia orientis & progredientis fidei institutis institit, quia antiquis Ecclesiæ moribus piè vsus, quia inter diuina deficientem animam Deo reddidit, Cælo religionem, Sæculo fidem mentitus est L I P S I V S? Quanto vel gentilitas æquiùs censuit, dum *nihil à morientibus fingi, nihil vitâ laborante simplicius esse*, dixit. Nulla vniquam tam dura seruitus, quæ vltimi huius articuli libertatem subiugauit: vnâ hac teste innocentia constat & gloriatur. tunc conuitium tyranno dicere imbecillis vel ætas, vel sexus non veretur. Contrâ insatiabilis sæuitia inclamat, *Ista feri vt sentiant se mori*. Tamen omnem adhuc crudelitatis industriam, hæc Calumnia facilè post se relinquit. Illa ignibus vrit, ad bestias impellit, in metalla damnat, in insulas relegat; sed mox hæc mortalium mala, vna dissoluit mors, in luctu miserisq̃que requies omnium ærumnarum. Ista quâ ratione etiam post vitam læderet excogitauerat, & mendacijs (quibus nisi responderetur, facilè creditur) rem perficere conabatur. Ecce intercessit innocentia viri, veritas fidei. Denique contra totas maledicentiæ linguas, L I P S I V M, vna semper Ecclesia asseret Catholica. * *Illam nempe, illa, quæ non modò tot Regum ac Principum, sed quod longè præclarior est, omnium Sanctorum communis Mater; & in cuius gremio mori felicius est, quàm ab initio nasci. cum non nasci satius sit, quàm in hac non mori.*

* E Testamento Ioannis Salmosel, Polonie Cancellarij, max. & incomparabilis Herois, aurea gnomo; ita Lipsio amata, vt si superfluis, etiam scripto elogio celebrasset.

CALVM-

CALVMNIAE IMAGO

EX LVCIANO.

CALVMNIAE auctor quàm minimè bonus vir sit, ignorat nemo. Sed olim hæc veritas placuit; cuius nec minor hodie vt ratio, ita gratia esset, nisi in seculum incidisset, quo iniquissimâ consanguinitate, virtutum titulis ipsa quoque scelera celebrantur. Inuidiam, magnanimæ emulationis vocabulum venustavit. Obtrectatio, libera veritatis sub professione inualuit. neque etiam tam insolentibus malis insidiosæ religionis color deest. Quid enim gloriosius proximis in LIPSIVM calumnijs fuit, quàm Christianæ sinceritatis simulata virtus, atque pietatis odium nouitatis falsitate instructum? Attamen nec Calumniam nostri solùm cui malum esse, ista artis Apelleæ lineis inscripta tabula satis docet. Specta mecum Lector, & cense nouellos istos detractores, vt veterum virtutes planè ignorant, ita vitia studiosissimè sectari. Apelles ab Epheso pictor, apud Ptolomæum regem accusatus à calumniatoribus, tamquam coniurationis in Tyro factæ conscius, imò auctor adiutorque, & hostili planè animo in regem esset. At ille neque Tyrum viderat vquam, neque auctores coniurationis nisi de famâ fortasse norat. sed Antiphilus quidam, æmulus in arte, detulerat. Ptolomæus rex, nec aliàs animi satis compos, irasci, fremere, ingratum & perfidum Apellem dicere, ac iam duci iubere: nisi quispiam è coniuratis interrogatus, nihil sibi suisque cum Apelle fuisse serio adfirmasset: & re deinde inquisitâ, regi quoque animus & aures apertæ ad veritatem. Imò & ad iustitiam apertæ. nam statim Apellem quasi luendæ iniuriæ, centum talentis donauit, ipsum Antiphilum addixit ei in seruitutem. Ita extra periculum & cum præmio Apelles: tamen facti memor, tali tabella calumniam est vltus.

* Ad dexteram tabulæ sedet ALIQVIS longis auribus in asini vicem, quales illæ feruntur regis Midæ. Is manum

* Lucian.
Calumnia
non esse te-
merè cre-
dendum.

comiter offert procul aduenienti CALVMNIAE. Circa regem vtrinfecus mulierculæ duæ, IGNORANTIA, & SVSPICIO. Accedit igitur ex aduerso CALVMNIA, mulier quantumuis formosa & compta, æstuans tamen & commota, rabiem & iram palàm præ se ferens. Sinistrâ facem gerebat, dextrâ iuuenem quemdam capillis trahebat, manus ad superos tendentem, & Deos omnes obtestantem. Ante ipsam incedit pallidâ facie, informi habitu, acutum & acrè intuens, non absimilis ijs qui longo aliquo morbo contabuerunt. quem LIVOREM esse aliquis facilè conijciat. Sed & mulierculæ duæ Calumniam sequuntur: quæ adhortantur & instruunt, & eam ornant. Interpres picturæ aiebat INSIDIAS & FRAVDEM esse. A tergo porrò paullò longiùs lugubri habitu mulier subsequitur, in nigrâ veste, eâque lacerâ: POENITENTIAM esse dicebant. Atque ea procul venientem VERITATEM, cum pudore quodam, & lincis oculis aspiciebat, excipiebatque. *Tali Apelles Tabulâ casum suum, & simul ortum, ingenium, noxas Calumnie aperuit, & posteris ostendit.*

IVSTI